

SALİH ŞANLIER (d. 1924)*

Âşık

Fidan Uğur ÇERİKAN

Anahtar Kelimeler: Salih Şanlier, Âşık Edebiyatı, Yozgat, 20. Yüzyıl Türk Edebiyatı

Salih Şanlier, 10 Şubat 1924'te Yozgat'ın Akdağ Madeni ilçesine bağlı Bozhöyük köyünde doğmuştur. Kendi beyanı 1920 doğumlu olup kayda geç alındığıdır. Babasının ikinci evliliğinden tek çocuktur. Çocukluğu ve öğrenim hayatı çok sıkıntılıdır. 1938'de menenjit olmuştur. Bir ameliyat geçiren Salih Şanlier, askerliğini Edirne'de yapmıştır. Kendi köyünden olan Fatma ile evlenmiş ve dokuz çocuk sahibi olmuştur. Gençlik döneminde eski yazıyı öğrenmiş; sonrasında da Kur'an-ı Kerim'i okumaya başlamıştır. Kendini çok yönlü yetiştirmeye çalışan Şanlier; kendi köyünde muhtarlık yapmış; âşık olduğu dönemlerde de köyündeki gençleri eğitim görevini üstlenmiştir. Bir asra yakın ömrünün son yıllarını kızı Selma'nın yanında geçirmektedir (Turan vd. 2013: 445).

Şanlier rüya yoluyla âşık olmuştur. Çocukken rüyasında iki sakallı adamın elinden elma almış, düşürmüş ve sonrasında o elmayı aramıştır. Bu rüyadan sonra o, şiir yazmaya başlamıştır. Salih Şanlier'in dedesinin kardeşi Kamber de âşıktır. Arap Ali olarak tanınan Kamber sayesinde âşık tarzı şiir geleneğini öğrenmiştir. Kahvehanelerde âşık sohbetlerine çok katılmış; ancak atışmaya girmemiştir. Şiirlerini doğaçlama bir ezgi ile söyleyerek dile getirmektedir. Veranî, Nesimi, Pir Sultan Abdal, ve Âşık Veysel Şatıroğlu'nu büyük âşıklardan sayan Salih Şanlier, saz çalmayı bilmemektedir. O, şiirlerini Hacı Bektaş Veli derneğinde icra etmektedir ve Hacı Bektaş Veli derneğinde düzenlenen âşık meclislerine katılmaktadır. Oraya gelen gençlere şiir yazma konusunda yardımcı olmaktadır. Hz. Muhammed ve Hz. Ali için şiirler yazan âşık Salih, aynı zamanda çağının olaylarını ve devlet adamlarını konu edinen şiirler yazmıştır. Köyünde düzenlenen "Kapılı Yayla Şenlikleri"nde şiirlerini icra eden Âşık Salih'in ekonomik ve sosyal nedenlerden kaynaklı adını çok duyuramadığı bir gerçektir. 76 şiiri vardır (Turan vd. 2013: 445-447).

Şiirlerinde "Salih Şanlier", "Salih" ve "Âşık Salih" mahlaslarını kullandığı görülmektedir. "4+4" 8'li ve "4+4+3" 11'li hece ölçüsüyle şiirler yazmıştır. Şiirlerinde tasavvufi konulara yer veren âşık, din, ahlak gibi sosyal konularda da şiirler yazmıştır. Dili sade ve anlaşılır, üslubu da akıcıdır.

Kaynakça

TURAN, F. A. R. G. S. (2013). *Sazın ve Sözü'n Sultanları Yaşayan Halk Şairleri*. C. IX. Ankara: Gazi Kitabevi.

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
yozgatpedia.bozok.edu.tr

 Yozgatpedia

* Bu madde, Fidan Uğur ÇERİKAN, "SALİH ŞANLIER", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/salih-sanlier> adresinden Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü tarafından verilen izinle alınmıştır.